

Eiropola atbilde

Kopsavilkums Kopumā Eiropols atbalsta revīzijas ziņojumā izklāstītos konstatējumus un ieteikumus, kas veicina notiekošo likumdošanas procesu, lai vēl vairāk stiprinātu Eiropola pilnvaras un uzdevumus. ERP uzsver uzņēmējdarbības vajadzības saistībā ar informācijas apmaiņu ar ārpussavienības sadarbības partneriem un privātā sektora dalībniekiem, kā arī lielu un sarežģītu datu kopu efektīvu un lietderīgu apstrādi, izmantojot inovatīvus instrumentus, lai efektīvi un lietderīgi atbalstītu ES dalībvalstu tiesībsardzības iestādes. Eiropola atbalsta ietekme tiek novērtēta attiecībā uz galvenajām darbībām, piemēram, attiecībā uz vienotajām rīcības dienām un operatīvajām darba grupām (*OTF*), kuru mērķis ir vērsties pret augstas vērtības mērķiem (*HVT*), kas iesaistīti smagās un organizētās noziedzīgās darbībās. Eiropola Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra (*EMSC*) darbības būtiskākie aspekti tiek apkopoti Eiropola tīmekļa vietnē, tostarp *EMSC* gada ziņojumos. Revīzijas ietvaros ERP veiktā aptauja liecina, ka 80 % dalībvalstu un ārpussavienības sadarbības partneru atbilžu norādītais apmierinātības līmeņa rādītājs attiecībā uz Eiropola sniegto stratēģisko un operatīvo atbalstu ir 7 vai augstāks (skalā 1–10). Tajā pašā laikā 87 % atbilžu apmierinātība ar Eiropola sniegto informāciju bija novērtēta ar 7 vai augstāku atzīmi. Tas sniedz Eiropolam pārliecību, ka *EMSC* sniegtais atbalsts jūtami ietekmē dalībvalstu un ārpus tām īstenotos centienus. Tiek uzskatīts, ka papildus pašreizējām darbības rezultātu uzraudzības darbībām personāla resursu pārdalīšana, lai vāktu un kopā ar dalībvalstīm un trešām valstīm pārbaudītu statistikas datus (piemēram, par apcietināšanas gadījumu skaitu utt.), nav praktiski īstenojama. Eiropols ar nepacietīgu gaida, kad tiks īstenota ES sadarbības programma un ar to saistītās darbības, kas palīdzēs paplašināt Eiropola ikdienas darbā izmantojamo datu avotu klāstu.

VI Ārējo datu avotu izmantošana ir atkarīga no piemērojamā juridiskā pilnvarojuma. Skatīt arī Eiropola atbildes uz 33., 36. un 37. punktu.

VII Lai īstenotu savu daļu no ES sadarbības programmas, Eiropols izstrādāja Eiropola ES sadarbības plānu. Plānā ir izklāstītas Eiropolā veicamās darbības, tostarp termiņi, pienākumi un savstarpējā atkarība attiecībā uz IIS, *ETIAS*, *ECRIS-TCN*, *SIS*, *VIS* un *EURODAC*, kā arī darbībām, kas nav konkrēti iekļautas sadarbības programmā (piemēram, *PRŪM*, *EPRIS-ADEP*).

IX Eiropols atbalsta dalībvalstis, pamatojoties uz konkrētajām vajadzībām attiecīgajā lietā un izmantojot pieejamos rīkus un resursus. Eiropols uzsver dalībvalstu un ārpussavienības partneru lielo apmierinātību ar Eiropola atbalstu, kas apliecina, ka Eiropols pilda savu uzdevumu atbalstīt dalībvalstis smagās un organizētās noziedzības novēršanā un apkarošanā.

X Eiropols pieņem visus ieteikumus.

25 Eiropols vēlas uzsvērt, ka aģentūras darba mērķis ir arī panākt, lai dalībvalstu rīcībā būtu pilnīgs attiecīgo datu kopums.

28 Eiropola kā ES kriminālās informācijas centra loma nozīmē, ka Eiropols nodrošina platformu informācijas apmaiņai, kurā Eiropols iesaistās, kad ir vajadzīga stratēģiska un operatīva analīze, kā arī atbalsts ES līmenī, savukārt divpusēja un daudzpusēja informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm un trešām personām notiek paralēli. Divpusēju ziņojumu apmaiņas gadījumu skaits *SIENA* neietekmē tās informācijas kvalitatīvo un kvantitatīvo raksturu, ar kuru apmainās ar Eiropolu.

33 Eiropols cieši sadarbojas ar Interpolu, un tam jau ir tieša piekļuve *SIS II* un netieša piekļuve *EURODAC* un PDR/IPI datiem. Patlaban notiek process, lai Eiropols iegūtu piekļuvi *VISA* informācijas sistēmai (*VIS*). Attiecīgo papildu ārējo datubāzu, piemēram, iecelšanas un izceļošanas sistēmas, izmantošana tiks īstenota saistībā ar ES sadarbības programmu, kurā Eiropolam ir īpaša loma. Turklāt likumdevējs varētu apsvērt piekļuvi Prīmes (Prüm) regulējumam.

36 *Eurodac* sistēma ir izveidota, lai atbalstītu patvēruma pieteikumu iesniegšanas procesu, kas tiek vadīts valsts līmenī. Turklāt saskaņā ar *Eurodac* regulas 21. pantu vaicājumus *Eurodac* var veikt "tikai tad, ja, veicot salīdzināšanu ar daktiloskopiskajiem datiem, kuri tiek glabāti jebkādās informācijas apstrādes sistēmās, kuras Eiropolam ir tehniski un likumīgi pieejamas, netiek noteikta datu subjekta identitāte".

Saskaņā ar PDR direktīvas 10. pantu "Eiropols var iesniegt šādu lūgumu, ja tas ir stingri nepieciešams, lai atbalstītu un nostiprinātu dalībvalstu rīcību nolūkā novērst, atklāt vai izmeklēt konkrētu teroristu nodarījumu vai smagu noziegumu, ciktāl šāds nodarījums vai noziegums ietilpst Eiropola kompetencē (..)”. Eiropolam ir jāievēro nosacījums "stingri nepieciešams", tādējādi nepieļaujot regulāras vai sistemātiskas pārbaudes uz nejaušas izlases pamata.

37 Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU) 2021. gada martā sniedza atzinumu par iepriekšēju apspriešanos saskaņā ar Eiropola regulas 39. panta piemērojamiem noteikumiem. Tā kā *VIS* ir administratīva datubāze, Eiropolam pirms piekļuves *VIS* būs jāizveido centrālais piekļuves punkts un jāīsteno EDAU izklāstītās prasības. Eiropols 2021. gadā prioritārā kārtā strādā, lai nodrošinātu piekļuvi *VIS*.

40 Īstenojot *QUEST*, dalībvalstu tiesībaizsardzības amatpersonas var meklēt Eiropola datus un piekļūt tiem, izmantojot savas valsts informācijas sistēmas. Ar iniciatīvu *QUEST+* ir ierosināti papildu uzlabojumi, lai dalībvalstis varētu veikt vaicājumus analīzes projektu datos pēc principa "trāpījums/nav trāpījuma".

41 Dalībvalstu piekļuve, lai veiktu kopīgu analīzi ar Eiropolu, pašlaik tiek apsvērta kā Eiropola regulas noteikumu grozījums.

45 Eiropols uzsver, ka, lai *Frontex* varētu saņemt personas datus, ir jāpabeidz īstenošanas pasākumi no *Frontex* puses.

48 Attiecībā uz inovatīvu IT spēju izmantošanu Eiropolam ir saistoši Eiropola regulas 39. panta noteikumi, kas paredz iepriekšēju apspriešanos ar EDAU. Likumdevējs patlaban notiekošās Eiropola regulas grozījumu pārskatīšanas ietvaros varētu apsvērt mehānismu, kas vienlaikus kalpo operatīvās elastības un datu aizsardzības interesēm. Nesens piemērs par paredzēto mašīnmācīšanās rīkkopas (mākslīgā intelekta) izstrādi un izmantošanu augsta līmeņa operatīvajai darba grupai Eiropolā liecina, ka kopš lietas sākuma pašreizējā procedūra saskaņā ar Eiropola regulas 39. pantu ir noritējusi astoņus mēnešus (un tā joprojām norit). Šādi termiņi, visticamāk, nenodrošinās efektīvu reakciju uz draudiem, ar kuriem saskaras organizētā noziedzība, tostarp kibernetiskā, un terorisms.

52 (1) Eiropols arī sniedz atbalstu dalībvalstīm, veicot sekundārās drošības kontroles migrācijas karstajos punktos. Turklāt Eiropola atbalstītās lietas ir vērstas uz tā saukto “sekundāro kustību” ES iekšienē, lai sagrautu noziedzīgos tīklus, kas veicina neatbilstīgu migrāciju.

54 Lai izmantotu inovatīvus rīkus, piemēram, mākslīgo intelektu, sensitīvu operatīvo darbību rezultātu uzraudzībai, būtu nepieciešama iepriekšēja apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju saskaņā ar Eiropola regulas 39. pantu. Neraugoties uz to, Eiropols nevar ieguldīt ievērojamus finanšu resursus un cilvēkresursus ziņošanas mehānismos no sava gada budžeta un atbilstošā štatu saraksta. Tiek uzskatīts, ka papildus pašreizējām darbības rezultātu uzraudzības darbībām personāla resursu pārdalīšana, lai manuāli vāktu un kopā ar dalībvalstīm un trešām valstīm pārbaudītu statistikas datus (piemēram, par apcietināšanas gadījumu skaitu utt.), nav praktiski īstenojama. Ir arī apšaubāms, ka resursu ieguldīšana šādos ziņošanas mehānismos ļautu iegūt ticamus kvalitatīvus datus, atsaucoties uz Revīzijas palātas apsvērumu 57. punktā attiecībā uz *Eurostat* īstenojamiem centieniem.

55 Eiropols 2019. gadā sagatavoja 9426 operatīvos ziņojumus un 313 stratēģiskos un tematiskos ziņojumus, turklāt vairāk nekā puse (t. i., 5322) operatīvo ziņojumu attiecas uz smagas un organizētas noziedzības jomu. Rezultātu apkopošanai un uzraudzībai dalībvalstīs būtu vajadzīgi ievērojami resursu ieguldījumi un prioritāšu pārorientēšana gan no Eiropola, gan no dalībvalstu puses. Eiropola uzdevums ir atbalstīt dalībvalstis, un to apmierinātība ar Eiropola piedāvātajiem produktiem un pakalpojumiem ir skaidri pierādīta.

56 Skatīt atbildi uz 54. punktu.

58 Skatīt atbildi uz 54. punktu.

60 *EMPACT* (Eiropas daudznozaru platforma pret noziedzības draudiem) un attiecīgos operatīvos rīcības plānus (ORP) vada Eiropols.

62 Eiropols arī vāca datus par to cik daudz ir prioritāro lietu, kas saistītas ar dokumentu viltošanu, un prioritāro lietu, par kurām tiek analizēti finanšu dati.

Veiktspējas rādītāju sasniegšana dokumentu viltošanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā būs atkarīga no saistītajām darbībām, kas tiks veiktas valsts līmenī.

Eiropols uzsver, ka ES vienība ziņošanai par interneta saturu (*IRU*) tajā pašā gadā pārsniedza savus mērķus, ciktāl runa ir par teroristisku saturu tiešsaistē (*ES IRU* prioritārais uzdevums) un neraugoties uz papildu uzdevumu veikšanu (piemēram, *ES* reaģēšana krīzes situācijās, Regula par teroristisku saturu tiešsaistē) esošo resursu robežās. Šis mērķis netika sasniegts attiecībā uz aptuveni 1 % no *ES IRU* novērtētā kopējā interneta satura.

65 Ņemot vērā resursu efektivitāti, lietu apjomu un pieejamos resursus, ne visi posmi (kuru rezultātā tiek pieņemts lēmums par to, vai lieta ir prioritāra) tiek pilnībā dokumentēti. Padziļināts novērtējums tiek veikts par augstas vērtības mērķiem un saistītajām operatīvajām darba grupām. Operatīvos datus nevarēja darīt pieejamus *ERP* Eiropola regulas 19. pantā izklāstītā datu piederības principa dēļ.

66 Eiropols uzsver, ka attiecīgajā periodā pieejamie resursi lietu izskatīšanai Eiropolā ir saglabājušies stabili.

69 Attiecībā uz Dienvidaustrumeiropas Tiesībaizsardzības centru (*SELEC*) jāatzīmē, ka četras *SELEC* dalībvalstis ir *ES* dalībvalstis, kas ir Eiropola neatņemama sastāvdaļa, savukārt pārējās septiņas *SELEC* dalībvalstis ir Eiropola sadarbības partneri, ieskaitot Eiropola Sadarbības biroja pārstāvniecību (izņemot Bosniju un Hercegovinu) kā trešo personu. Tādējādi visi *SELEC* locekļi jau ir tieši iesaistīti Eiropola sadarbības sistēmā. Tas pats attiecas uz visiem 12 Dienvidaustrumeiropas Policijas sadarbības konvencijas (*PCC SEE*) locekļiem. Turklāt Eiropolam ar Baltijas *ES* dalībvalstu starpniecību ir tieša piekļuve *BALTCOM* tīklam.

70 Sarunu sākšana par šo darba kārtību notiek saskaņā ar Ārējo stratēģiju 2021.–2024. gadam, ko Eiropola valde apstiprināja 2020. gada jūnijā.

1. ieteikums. Eiropols pieņem ieteikumu.

2. ieteikums. Eiropols pieņem ieteikumu.

79 Skatīt atbildi uz 54. punktu.

80 Skatīt atbildi uz 62. punktu.

3. ieteikums. Eiropols pieņem ieteikumu.

3.a) ieteikums. Tā kā dalībvalstīm un partneriem ārpus *ES* nav juridiska pienākuma sniegt attiecīgo informāciju, Eiropols tos mudinās to darīt.

3.b) ieteikums. Prasīto rādītāju sekmīga izveide būs atkarīga no tā, vai tiks pārvarēts statuss, kas minēts atbildē uz 62. punktu.

81 Skatīt atbildi uz kopsavilkuma IX punktu.

82 Eiropols ārējās attiecībās ievēro strukturētu pieeju, pamatojoties uz Eiropola Ārējo stratēģiju, ko apstiprinājusi Eiropola valde. Eiropols ir lielākā *ES* līmeņa sadarbības platforma noziedzības apkarošanai. Piemēram, *SELEC* dalībvalstis ir daļa no Eiropola sadarbības sistēmas (skatīt atbildi uz 69. punktu).

4. ieteikums. Eiropols pieņem ieteikumu.

4.b) ieteikums. Ņemot vērā apsvērumus attiecībā uz resursiem, varētu nebūt iespējams reģistrēt visu lēmumu pieņemšanu un veikt uzskaiti par novērtējuma piešķiršanu visās lietās. Eiropols piemēro konsekventu procesu prioritāšu noteikšanai, jo īpaši attiecībā uz augstas vērtības mērķiem un operatīvajām darba grupām.